

A B C D E F G H I J K L M N O P R S T U V W X Y Z

593
Nr KUJAWSKO-
POMORSKIE

1. Obiekt KAPLICA, ok.
KOŚCIÓŁ FILIALNY RZYM.-KAT. P.W. ŚW. MARCINA

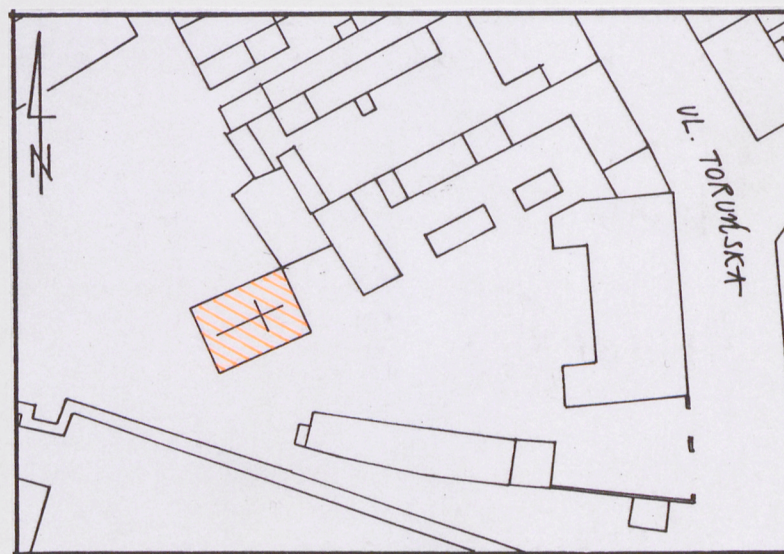
2. Czas powstania
1 poł. XIV w.

3. Miejscowość
C H E Ł M N O

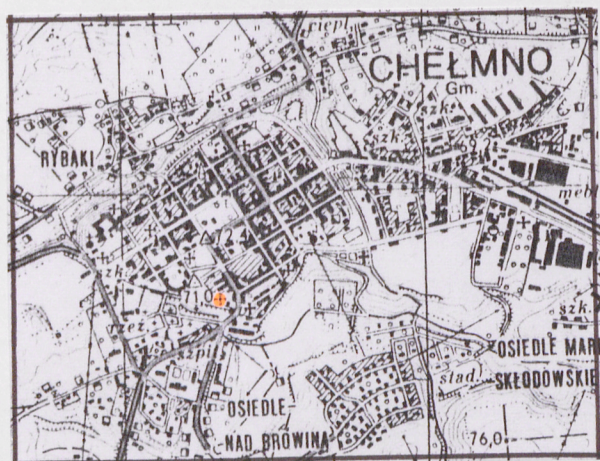
11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja



WIDOK OD PÓŁNOCNEGO ZACHODU



PLAN SYTUACYJNY - SKALA 1:1000



PLAN
ORIENTACYJNY
SKALA 1:25000

4. Adres
ul. Toruńska/22 Stycznia

nr hipoteczny [REDACTED]

5. Przynależność administracyjna

województwo TORUŃSKIE

gmina loco pow. CHEŁMNO

6. Poprzednie nazwy miejscowości
in Culmine, Colmen, Chelm,
nuwen Culmen, Chelm alis Culmen,
Culm, Kulm

7. Przynależność administracyjna
przed 1.VI.1975 r.

województwo bydgoskie

powiat Chełmno

8. Właściciel i jego adres
Parafia Rzymsko-Katolicka
Wniebowzięcia NMP
ul. Franciszkańska 8
86-200 Chełmno

9. Użytkownik i jego adres

J.W.

10. Rejestr zabytków

Nr A/162/75 data 13.07.1936 r.

12. Autorzy, historia obiektu, określenie stylu.

Kaplicę wzniesiono w 1 połowie XIV w. i uznaje się ją za najmłodszą budowlę sakralną średniowiecznego miasta.

Wzmiankowana była w 1421 roku. W XVII w. przejściowo odbywały się w niej nabożeństwa w języku niemieckim dla nielicznych katolików niemieckich, którzy pozostali w mieście po dyskryminujących rozporządzeniach biskupów skierowanych przeciw protestantom. W czasie XVII i XVIII stulecia wewnątrz kościoła miały miejsce liczne przekształcenia. W XIX w. wymieniono drewnianą konstrukcję więźby dachowej.

W okresie międzywojennym obiekt służył jako sala parafialna. Kościół odnawiano w latach 1936-1938.

W 1945 roku przywrócono mu funkcje sakralne. Obecnie mieści się w nim Ośrodek III Zakonu św. Franciszka oraz salka parafialna. Kościół wzniesiono w stylu gotyckim.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze, wyposażenie, instalacje)

SYTUACJA

Kościół jest położony w południowo-wschodniej części starówki Chełmna, w sąsiedztwie średniowiecznych murów obronnych, wzdłuż których biegnie droga prowadząca do ulicy Toruńskiej.

MATERIAŁ I KONSTRUKCJA

Fundamenty - prawdopodobnie kamienne.

Ściany - murowane z cegły pełnej, palonej, na zaprawie wapiennej, układanej w wątku gotyckim; z użyciem profilowanych kształtek do dekoracyjnego opracowania otworów okiennych, wejściowych i blend; od wewnątrz otynkowane.

Stropy - wewnątrz przekryte drewnianym, otynkowanym stropem płaskim.

Więźba dachowa - drewniana, dwujętkowa, spoczywająca na kulawkach leżących na murach obwodowych.

Pokrycie ceramiczne - dachówka ceramiczna typu esówka.

Otwory okienne - o wykroju ostrołukowym, lekko rozglifione.

Stolarka okienna - okna krosnowe, drewniane, z podziałem poziomym za pomocą szczeblin

Otwory wejściowe - główny otwór wejściowy w ścianie zachodniej oraz zamurowane wejście w ścianie południowej - o wykroju ostrołukowym, wielouskokowe.

Stolarka drzwiowa - drewniana; drzwi główne 2-skrzydłowe, ramowo-płycinowe z nadświetlem (również 2-skrzydłowym), o wykroju ostrołukowym.

Posadzki - z płyty pilśniowej.

RZUT

Kościół orientowany, wzniesiony na planie prostokąta, z otworem wejściowym od strony zachodniej.

BRYŁA

Bryła kościoła zwarta, przekryta dachem 2-spadowym.

ELEWACJE

Elewacja zachodnia - z wielouskokowym portalem na osi oraz dwoma kolistymi blendami (prawdopodobnie zamurowanymi okulusem) umieszczonymi w strefie górnej. Ścianę wieńczy tylny fryz opaskowy, nad którym na odsadźce wymurowany jest trójkątny szczyt rozczłonkowany siedmioma ukośnie ustawionymi lizenami. Nad połacią dachu lizeny przechodzą w sterczyny z żabkami zwieńczone piramidkowymi daszkami. Między lizenami sześć osi wyznaczonych przez ostrołukowe blendy, z których dwie środkowe w dolnej partii z okienkami doświetlającymi więźbę, natomiast górne o mniejszym wykroju. Szczyt ten przemurowany został w XVII w. i otrzymał zwieńczenie

14. Kubatura 866 m ³	15. Powierzchnia użytkowa 92 m ²	16. Przeznaczenie pierwotne sakralne	17. Użytkowanie obecne sakralne
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja 1968 - inwentaryzacja kościoła; 1969 - remont kościoła; 1990 - ponowna inwentaryzacja architektoniczno-konserwatorska kościoła.		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycia dachu, wyposażenie i instalacje) Stan zachowania obiektu ogólnie dobry. Stan zachowania ceramicznego pokrycia dachowego dostateczny. Strop i więźba dachowa częściowo porażone przez owady.	
		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie - konieczność naprawy pokrycia dachowego; - rekonstrukcja otworów okiennych; - impregnacja stropu i więźby dachowej; - uporządkowanie terenu wokół kościoła.	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst mgr Sławomir Wojdyło, październik 1998 r. *SWz jpk*
imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki mgr Małgorzata Wojdyło, październik 1998 r. *mejdf*
imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr. mgr Sławomir Wojdyło, październik 1998 r. *SWz jpk*
imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowywania negatywów u autora

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

22. Bibliografia

- T. Chrzanowski, M. Kornecki - Chełmno. Wrocław 1991.
Diecezja Chełmińska. Zarys historyczno-statystyczny.
Pelplin 1928.
Dzieje Chełmna i jego regionu. Red. M. Biskup, Toruń 1968.
Katalog zabytków sztuki w polsce, t. 11, województwo bydgoskie,
z. 4, dawny powiat chełmiński. W-wa 1976.
T. Mroczo - Architektura gotycka na ziemi chełmińskiej.
Warszawa 1980.
Diecezja toruńska. Historia i teraźniejszość. T. 4. Dekanat
chełmiński. Red. ks. S. Kardasz. Toruń 1996.

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

23. Źródła ikonograficzne i fotograficzne (rodzaj, miejsce przechowania, sygnatury)

- Inwentaryzacja architektoniczno-konserwatorska. Wyk. R. Redeki.
Toruń 1990.
Inwentaryzacja architektoniczno-konserwatorska. Wyk. J. Jerka.
Toruń, 1968.

27. Załączniki

2 WKŁADKI

1. Miejscowość C H E Ł M N O	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) kościół fil. rzym.-kat. pw. św. Marcina	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) c.d. pkt. 13, dokumentacja rysunkowa i fotograficzna
---------------------------------	--	--

c.d. pkt. 13

w postaci nadstawy o profilu wklęsłego łuku odcinkowego. Na nadstawie chorągiewka z herbem Wieniawa, początkiem daty 16... oraz literą L.

Elewacja wschodnia - pierwotnie z dużym oknem na osi przechodzącym w strefę szczytu schodkowego, następnie zmniejszonym i zamurowanym w XVII w. Szczyt dekorowany sterczynami oraz dwoma ostrołukowymi blendami i jedną zdwojoną. Wierzchołek szczytu ścięty i nakryty prostokątną nadstawą z XVII w. ze zwieńczeniem w postaci dwóch sterczyn odtworzonych w XIX w.

Elewacja południowa - z zamurowanym, dwuuskokowym portalem.

Elewacja północna - 2-osiova, z osiami wyznaczonymi przez otwory okienne.

WNĘTRZE

Wewnątrz, w ścianie wschodniej, dwie wnęki: po stronie północnej o wykroju prostokąta, po stronie południowej zamknięta łukiem odcinkowym. W ścianie zachodniej również dwie wnęki zamknięte półkoliście. Ponadto na szczycie zachodnim, od strony poddasza, widoczne fragmenty polichromii ornamentalnej i roślinnej z XV-XVI w.

WYPOSAŻENIE

Jedynym zabytkowym elementem wyposażenia kościoła jest barokowy krucyfiks z 2 połowy XVIII w.

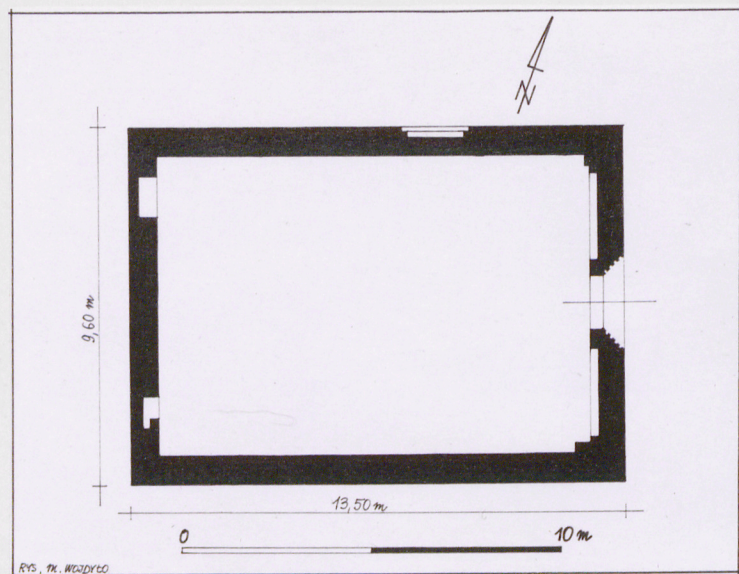
INSTALACJE

elektr., odgromowa

Wkładkę założył: mgr Sławomir Wojdyło, październik 1998 r.
(imię, nazwisko, data)

Wzór ODZ 1978 r.

Miejsce przechowywania negatywów: u autora



RZUT KOŚCIOŁA — SKALA 1:200



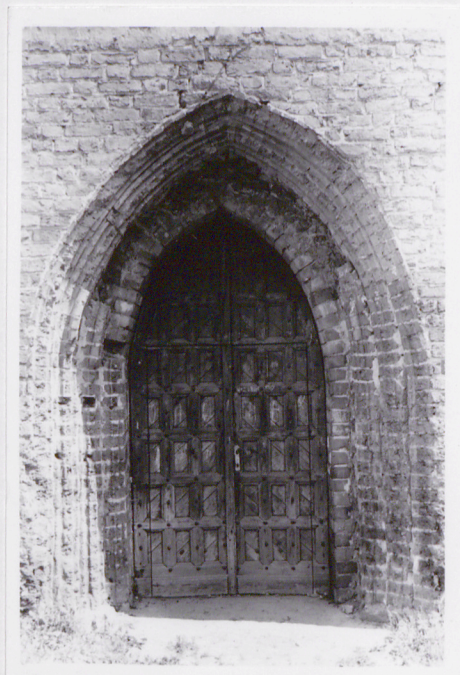
WIDOK OD POŁUDNIOWEGO WŚCHODU



SZCZYT ZACHODNI



OKNO W ELEWACJI PN



PORTAL GŁÓWNY

1. Miejscowość C H E Ł M N O	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) kościół fil. rzym.-kat. pw. św. Marcina	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) dokumentacja fotograficzna
---------------------------------	--	--



PORTAL W ŚCIANIE PD



WNĘTRZE — WIDOK OD ZACHODU



WNĘTRZE — WIDOK OD WSCHODU

Wkładkę założył: mgr Sławomir Wojdyło, październik 1998 r.
(imię, nazwisko, data)

Wzór ODZ 1978 r.

Miejsce przechowywania negatywów: u autora